

ספורי יציאת מצרים

גילה רחן

משנה מסכת פסחים פרק י

1

משנה ד

[ד] מהגו לו כוס שני וכאן הבן שואל אביו ואם אין דעת בבן אביו מלמדו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות... ולפי דעתו של בן אביו מלמדו מתחיל בגנות ומסיים בשבח ודורש מארמי אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה כולה:

משנה ה

[ה] רבן גמליאל היה אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו ואלו הן פסח מצה ומרור פסח על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים מצה על שום שנגאלו אבותינו במצרים מרור על שום שמררו המצריים את חיי אבותינו במצרים

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים שנאמר (שמות יג) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים לפיכך אנחנו חייבין להודות להלל לשבח לפאר לרוחם להדר לברך לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניסים האלו הוציאנו מעבדות לחירות מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב ומאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה ונאמר לפניו הללויה:

שולחן ערוך אורח חיים סימן תעב סעיף יד

גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצות הנוהגות באותו לילה.

דברים פרק כו

2

- (א) וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְקַוֶּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחֲלָה וִירְשָׁתָה וַיִּשְׁכַּת בָּהּ:
(ב) וְלִקְחֹת מִרְאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תֵּבִיא מֵאֲרֶצְךָ אֲשֶׁר יְקַוֶּה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ וְשִׁמְתָּ בְּסֻנְאִי וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם:
(ג) וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הֵהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם לִיקְוֹק אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְקֹוֹק לְאֲבֹתֵינוּ לֵאמֹר:
(ד) וְלָקַח הַכֹּהֵן הַסֻּנְאִי מִיָּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לְפָנָי מִזֶּבֶחַ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ:
(ה) וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנָי יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי אֲבִי וַיִּבְרַח מִצְרַיִם וַיִּגְדַּר שָׁם בְּמַתִּי מִעֵט וַיְהִי שָׁם לַגּוֹי גְדוֹל עָצוֹם וְרָב:
(ו) וַיִּרְעוּ אֶתֵּנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:
(ז) וַנִּצְעַק אֶל יְקֹוֹק אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְקֹוֹק אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עַנְיֵנוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לְחַצְנוּ:
(ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ יְקֹוֹק מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבְמַתָּא גְדוֹל וּבְאֲתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם:
(ט) וַיַּבְאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:
(י) וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רְאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִי יְקֹוֹק וְהִנֵּחְתָּנוּ לְפָנָי יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְפָנָי יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ:
(יא) וְשִׂמְתָּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לְךָ יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְהִלְוִי וְהִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: ס

הגדה

3

ורב- כמה שנאמר רַבְּבָה כְּצִמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וְתַרְבִּי וְתַגְדְּלִי וְתַבְאִי בְּעַדֵי עַדֵיִים שְׂדֵיִים נְכֹנֵוּ וְשִׁעְרֶךָ צִמַח וְאֶת עֵרֶם וְעַרְיָה וְאֶעְבֹד עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמֶיךָ וְאֶמַר לְךָ בְּדַמֶיךָ חַיִּי וְאֶמַר לְךָ בְּדַמֶיךָ חַיִּי:

הגדה של פסח לריטב"א ד"ה ורב כמו

שהיו לגוי גדול ורב כרובה וכצמח השדה, כי כל מה שגוזזין אותם צומחים יותר, וכן צומחים בלא עבודה רבה אלא מאליהם,

יחזקאל פרק טז

- (א) ויהי דבר יקנוק אלי לאמר:
- (ד) ומולדותיך ביום הולדת אתך לא כנת שניך ובמים לא רחצת למשעי והמלח לא המלחת והחיתל לא חתלת:
- (ה) לא חסה עליך עיו לעשות לך אמת מאלה לחמלה עליך ותשלכי אל פני השדה בגעל נפשך ביום הולדת אתך:
- (ו) ואעבר עליך ואראך מתבוטסת בדמין ואמר לך בדמין חיי ואמר לך בדמין חיי:
- (ז) ובה כצמח השדה נתתיך ותבוי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים שדים נכנו ושערך צמח ואת ערם וערקה:
- (ח) ואעבר עליך ואראך והנה עתך עת דדים ואפרש כנפי עליך ואכסה ערומתך ואשבע לך ואבוא בבגדית אתך ואם אדני יקנוק ותהיי לי:
- (ט) וארחצך במים ואשטף דמין מעליך ואסכך בשמן:
- (י) ואלבישך רקמה ואנעלך תחש ואחבשך בשש ואכסך משי:
- (יא) ואעך עדי ואתנה צמידים על ידיך ורביד על גרוניך:
- (יב) ואתן נזם על אפך ועגילים על אזניך ועטרת תפארת בראשך:
- (יג) ותעדי זהב וכסף ומלבושך <ששי> שש ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן <אכלתי> אכלת ותיפי במאד מאד ותצלחי למלוכה:
- (יד) ויצא לך שם בגוים בפיך כי כליל הוא בהדרי אשר שמתי עליך ואם אדני יקנוק:

מכילתא דרבי ישמעאל בא - מס' דפסחא פרשה ה ד"ה והיה לכם

והיה לכם למשמרת וגו' מפני מה הקדים הכתוב לקיחתו של פסח לשחיטתו ארבעה ימים היה רבי מתיא בן חרש אומר הרי הוא אומר ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים (יחזקאל טז ח). הגיע שבועתו שנשבע הקב"ה לאברהם שיגאל את בניו ולא היה בידם מצות שיתעסקו בהם כדי שיגאלו שנאמר שדים נכנו ושערך צמח ואת ערום ועריה וגו' (שם / יחזקאל טז ז) ערום מכל מצות נתן להם הקדוש ברוך הוא שתי מצות דם פסח ודם מילה שיתעסקו בהם כדי שיגאלו שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוטסת בדמין וגומר (שם / יחזקאל טז ו) ואומר גם את בדם ברייתך שלחתי אסידיך מבור אין מים בו (זכריה ט יא)

מכילתא דרבי ישמעאל בא - מס' דפסחא פרשה טז ד"ה היום אתם

היום אתם יוצאים בחדש האביב שאין ת"ל חדש האביב אלא חדש שהוא כשך לכם לא חמה קשה ולא גשמים וכן הוא אומר מושיב יחידיים ביתה מוציא אסירים בכושרות (תהלים טז ז) שאין ת"ל בכושרות מה ת"ל בכושרות אלא חדש שהוא כשך לכם לא חמה קשה ולא גשמים... רבי נתן אומר בכושרות במעשי הכשרות שלהם וכן הוא אומר במראות הצובאות: (ניעש את הפיוד נחשת נאת פנו נחשת בןמךאת הצבאות אשר צבאו פתח אהל מועד - שמות לח ח)
 ר' אלעזר בן עמריה אומר בזכות אברהם אבינו הוציאם ממצרים שנאמר כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו ואומר ויוציא עמו בששון ברנה (תהלים קה מב - מג) רבי שמעון בן יוחאי אומר בזכות המילה הוציאם הב"ה שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוטסת בדמין וגו' (יחזקאל טז ז) ד"א בזריחות יצאו ישראל ממצרים שנאמר כי בחזק יד הוציא יי' אתכם מארץ מצרים ד"א בזריחות עצמן יצאו ישראל ממצרים שנאמר וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים וגו'

ירמיהו פרק ב

- (א) ויהי דבר יקנוק אלי לאמר:
- (ב) הלא יקראת באזני ירושלם לאמר כה אמר יקנוק זכרתי לך חסד נעוניתך אהבת כלולותיך לכתך אחני במדבר בארץ לא זרועה: